

Granskningsutlåtande och sammanställning av strategisk miljöbedömning

Översiktsplan Ånge 2040

Innehållsförteckning

1. Om särskilt utlåtande och strategisk miljöbedömning	3
Vad är ett särskilt utlåtande?	3
Vad är en särskild sammanställning om strategisk miljöbedömning?	3
Antagandehandling Översiktsplan Ånge 2040	4
2. Granskning av Översiktsplan Ånge 2040	5
Vad är granskning?	5
Ånges granskning.....	5
3. Sammanfattning av inkomna granskningsyttranden och svar på dessa	6
Länsstyrelsen Västernorrland, inklusive andra statliga myndigheter.....	6
Region Västernorrland.....	13
MittSverige Vatten och avfall	13
Medelpads räddningstjänstförbund	13
Nordanstigs kommun	13
Sundsvalls kommun	13
Bergs kommun	13
Västernorrlands museum	14
OX2.....	15
Privatperson 1 två yttranden	16
Privatperson 2	16
4. Ändringar i översiktsplanen efter granskningen.....	17
Ändringar i mark- och vattenanvändningskartor	17
Ändrade riktlinjer.....	17
Uppdaterade texter	17
Planeringsunderlag.....	18
5. Sammanställning av strategisk miljöbedömning	19
Så har miljöaspekterna integrerats i planen	19
Så har hänsyn tagits till miljökonsekvensbeskrivningen och inkomna synpunkter	19
Skälen för att planen har antagits istället för de alternativ som övervägts.....	20
Åtgärder som planeras för att övervaka och följa upp den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför	20
Information efter antagande	21

1. Om särskilt utlåtande och strategisk miljöbedömning

Vad är ett särskilt utlåtande?

Ett särskilt utlåtande liknar samrådsredogörelsen men beskriver granskningstiden, de synpunkter som kommer in under granskningen och de ändringar som görs från granskningsperioden och fram till att översiktsplanen antas av kommunfullmäktige.

Plan och bygglagen säger att

17 § Efter granskningstiden ska kommunen i ett särskilt utlåtande sammanställa de synpunkter som kommit fram och redovisa de förslag som synpunkterna gett anledning till.

Vad är en särskild sammanställning om strategisk miljöbedömning?

När en översiktsplan antas ska det finnas en redovisning av hur den strategiska miljöbedömningen gått till. En strategisk miljöbedömning är en process som beskriver hur miljöaspekter och miljöhänsyn hanteras i till exempel en översiktsplan. I miljöbalkens 6:e kapitel står det att:

16 § I ett beslut att anta en plan eller ett program som omfattas av kravet på strategisk miljöbedömning eller i en särskild handling i anslutning till beslutet ska det finnas en redovisning av

1. hur miljöaspekterna har integrerats i planen eller programmet,
2. hur hänsyn har tagits till miljökonsekvensbeskrivningen och inkomna synpunkter,
3. skälen för att planen eller programmet har antagits i stället för de alternativ som övervägts, och
4. vilka åtgärder som planeras för att övervaka och följa upp den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför. Lag (2017:955).

17 § Den som har antagit en plan eller ett program som omfattas av kravet på strategisk miljöbedömning ska informera allmänheten och de myndigheter och kommuner som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda om antagandet och göra planen eller programmet, beslutet och den redovisning som avses i 16 § tillgängliga för dem. Lag (2017:955).

Det här dokumentet Granskningsutlåtande och sammanställning av strategisk miljöbedömning, är en del i processen att ta fram en översiktsplan och uppfyller kraven både enligt plan- och bygglagen samt miljöbalken.

Antagandehandling Översiktsplan Ånge 2040

Det här dokumentet har sammanställts efter granskningstiden av Översiktsplan Ånge 2040. Dokumentet bör läsas tillsammans med övriga planhandlingar för att få ett sammanhang. Översiktsplan Ånge 2040 är även digital och planhandlingen finns här:

karta.ange.se/ange/op2040/

Antagandehandlingarna finns också som pdf på websidan: <https://www.ange.se/oversiktsplan2040>. I planen ingår följande handlingar:

1. Översiktsplan Ånge 2040 texthandling
2. Översiktsplan Ånge 2040, kartbilaga
3. Riksintressen i Ånge kommun, - bilaga till Översiktsplan Ånge 2040
4. Beslut om antagande av Översiktsplan Ånge 2040
5. Miljökonsekvensbeskrivning
6. Granskningsyttrande från Länsstyrelsen
7. Granskningsutlåtande och strategisk miljöbedömning
8. Samrådsredogörelse
9. Sundsvallsregionens utvecklingsinriktning

Det finns också planeringsunderlag som hör till översiktsplaneringen men som inte ingår i själva beslutet om översiktsplan. Planeringsunderlaget finns dels som kartsikt i den digitala kartan, dels som ett antal textdokument här:

<https://www.ange.se/oversiktsplan2040>

2. Granskning av Översiktsplan Ånge 2040

I Ånge kommun är ambitionen att översiktsplanen ska ge inspiration och stöd att utveckla Ånge och omgivande region, både inom den kommunala verksamheten och för andra aktörer. Planen ska ge vägledning för hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanen ska också visa hur kommunen tänker ta hänsyn till allmänna intressen samt hur riksintressen tillgodoses och hur miljö kvalitetsnormer följs. Därigenom blir översiktsplanen ett sätt att föra dialog mellan stat och kommun.

Arbetet med översiktsplanen startade 2021 till följd av att den nya lagstiftningen medfört behov av att ta fram nya riktlinjer och underlag till översiktsplaneringen. Samrådsförslaget arbetades fram under 2022 och första halvan av 2023. Samråd hölls sommaren 2023. Ånge kommuns förra översiktsplan antogs redan 2004 och är i stort behov av uppdatering.

Vad är granskning?

Efter samrådet och efter att planen bearbetats ska en översiktsplan hållas tillgänglig för granskning. Granskning är en viktig del av planprocessen för att ta fram en översiktsplan. Granskningsskedet finns reglerat i plan- och bygglagens tredje kapitel, 12§ - 17§. Syftet med granskningen är att den som lämnat synpunkter i samrådet ska kunna se hur synpunkterna bemötts och få möjlighet att förklara om det är något kommunen missförstått eller som inte ändrats på ett bra sätt.

Ånges granskning

Granskningen av det nya förslaget till kommunövergripande översiktsplan genomfördes under perioden 18 september till och med 20 november 2023 efter beslut av kommunfullmäktige. I samband med att granskningen startade kungjordes granskningen genom kungörelseannons i Sundsvalls tidning och Ljunganbladet. Ett missiv skickades ut till berörda myndigheter och andra intressenter. Utöver det informerade det om granskningen på kommunens hemsida, på den digitala anslagstavlan, i Ånge kommunhus och på Ånge bibliotek.

Synpunkterna kunde lämnas via en e-tjänst, e-post eller via brev till kommunen.

3. Sammanfattning av inkomna granskningsyttranden och svar på dessa

Alla inkomna synpunkter och svar finns beskrivna i det här kapitlet. Av utrymmesskäl har yttrandena sammanfattats. Det är viktigt att alla som lämnat synpunkter tar del av hela denna handling för att få hela bilden över hur kommunen hanterat alla synpunkter. Ett generellt medskick till alla synpunktslämnare är att kommunen medvetet tagit fram en översiktlig översiktsplan med stöd av befintliga planeringsunderlag och strategiska dokument. Det har inte funnits utrymme att fördjupa alla frågor. Avvägningen är att det är viktigare att inom rimlig tid ha en översiktsplan som är aktuell och som följer den gällande lagstiftningen än att vänta på att alla andra viktiga planeringsfrågor hinner utredas i detalj. Ånge är en liten kommun med begränsade resurser vilket också speglar sig i den utvecklingstakt som kan förväntas. Kommunen väljer därför att göra fördjupningar inom kommande detaljplaner och fokuserar därmed resurserna där den faktiska utvecklingen sker. Vissa kommunövergripande planeringsunderlag som har önskats i samrådet kan komma att tas fram inför nästa uppdatering av översiktsplan.

Länsstyrelsen Västernorrland, inklusive andra statliga myndigheter

Utöver att länsstyrelsen har en egen viktig roll i att granska kommunala översiktsplaner sammanställer de också synpunkterna från en rad andra statliga myndigheter. I granskningen av Översiktsplan Ånge 2040 har följande myndigheters synpunkter sammanvägts i länsstyrelsens yttrande: Energimyndigheten, Luftfartsverket, Trafikverket, Statens geotekniska institut (SGI), Skogsstyrelsen, och Svenska Kraftnät.

Länsstyrelsen välkomnar att kommunen tagit fram ett förslag till ny översiktsplan. Då inga större förändringar av översiktsplanen har gjorts sedan samrådet är länsstyrelsens samlade bedömning fortsatt att det finns vissa tveksamheter i om översiktsplanen kommer vara ett tillräckligt bra stöd för kommande prövningar, detaljplaner och bygglov. Detta med tanke på att översiktsplanen genomgripande hålls på en översiktlig nivå.

Länsstyrelsen ser positivt på kompletteringarna som gjorts om rennäring. Länsstyrelsen bedömer att bebyggelse och byggnadsverk i stort inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Kommentar: Kommunen tackar för ett välstrukturerat yttrande. Vi ser fram emot vårt kommande översiktsplanearbete där vi gärna tar stöd av länsstyrelsens tidigare yttranden men också genom fortsatt dialog.

Länsstyrelsens ingripandegrunder

Riksintressen

Länsstyrelsen saknar kommunens syn på hur riksintressen för naturvård ska värnas i kommande exploateringsärenden. I översiktsplanen framgår att riksintressenas värden ska skyddas, men inte hur.

För att översiktsplanen ska vara stödande i kommande prövningar vore det positivt om kommunen beskriver hur riksintressena ska tas om hand. Länsstyrelsens synpunkt sedan samrådet kvarstår därför.

Översiktsplanen bör kompletteras med fördjupningar av vilken typ av utveckling som är förenlig med respektive riksintresseområde, vad som kan prövas i bygglov samt hur riksintressena ska förvaltas för att ge goda förutsättningar för ett långsiktigt omhändertagande av riksintressenas värden. Det inte minst utifrån att ändrad markanvändning föreslås på jordbruksmark i Ljungaverk och Fränsta som också ligger inom riksintresse för kulturmiljövården.

Kommentar: *Planen har kompletterats med hur Ånge kommun avser att hantera riksintressen i kommande exploateringsärenden. I avsnittet Genomförande står nu att kommunen ska söka råd av relevant expertis i exploateringsärenden.*

Länsstyrelsen påtalade i samrådet att resonemanget kring varför andra riksintressen väger tyngre än vindbruk skulle kunna utvecklas. Denna synpunkt kvarstår.

Kommentar: *Resonemanget om varför andra riksintressen än vindbruk väger tyngre i vissa områden lades till efter samrådet. Resonemanget har utvecklats ytterligare efter granskningen och återfinns i avsnitt 5 Förhållande av väsentlig betydelse, Riksintressen.*

Länsstyrelsen ser positivt på de tillägg som kommunen har gjort i översiktsplanen och att det nu finns en riktlinje om att rennäringen ska beaktas. Däremot, kan kommunen utveckla hur rennäringen ska beaktas.

Kommentar: *Planen har kompletterats med hur Ånge kommun avser att hantera riksintressen i kommande exploateringsärenden. I avsnittet Genomförande står nu att kommunen ska söka råd av relevant expertis i exploateringsärenden. Kommunen menar att man genom samråd med samebyarna kan bedöma och hantera eventuella konsekvenser för ett riksintresse och rennäringen i övrigt. Kommunen har dock inte föreslagit någon utveckling inom riksintresseområdena för rennäring utan tvärtom lyft fram ett större hänsynsbehov där. Därför ser vi inte behov av att fördjupa detta.*

Miljökvalitetsnormer för vatten

Kommunen har sedan samrådet inte förändrat och utvecklat innehållet i översiktsplanen med avseende på MKN för vatten. Detta trots länsstyrelsens synpunkter i samrådet. Länsstyrelsens synpunkter från samrådet kvarstår därför.

Länsstyrelsen saknar en övergripande beskrivning eller hänvisning till plan över hur Ånge kommun ska vara en aktiv part inom alla sina ansvarsområden för att uppnå miljökvalitetsnormerna för vattenförekomster inom kommunen.

En översiktsplan bör sikta på att i högre utsträckning nå miljökvalitetsnormerna för vatten. Därför bör miljökonsekvensbeskrivningen även kunna beskriva de positiva konsekvenser för vattenmiljön som översiktsplanen förväntas ha och inte bara beskriva att översiktsplanen inte innebär en risk för försämrad status för berörda vattenförekomster.

Kommentar: *Det är inte rimligt att alla typer av utredningar alltid är aktuella och uppdaterade när en ny översiktsplan tas fram. Vi är osäkra på om Länsstyrelsen uppmärksammat de försök till förbättringar som kommunen gjort mellan samråd och granskning. Därför presenteras dessa igen nedan.*

Ånge kommun kompletterade översiktsplanen efter samrådet med följande delar:

- *Nya riktlinjer om dagvattenrening och materialval har lagts till under utveckling tätort, utveckling centrum och utveckling bostäder. Riktlinjer om dagvattenrening har lagts till i industri och nya industriområden.*
- *Text om kommunens arbete med vatten har lagts till i avsnittet Förhållanden av väsentlig betydelse.*
- *Länkar till VISS har lagts till – där kan man läsa mer om miljökvalitetsnormer för vatten.*
- *Översiktsplanen har kompletterats med hur arbetet med vattenfrågor sker i kommunen i avsnittet om miljökvalitetsnormer.*
- *Miljökonsekvensbeskrivningen har bearbetats i enlighet med synpunkterna. Den komplettering som gjordes i miljökonsekvensbeskrivningen, kapitel 12.2, efter samrådet lyder: Utpekande av hänsynsområden för skogsbygden och annat hänsynstagande är på sikt positivt för vattenförekomsternas ekologiska och kemiska status.*

Efter granskningen har arbete med en inledande del av vattentjänstplan upphandlats och arbetet startar under 2024.

Riskfyllda anläggningar

Det finns tre anläggningar som har inneboende risker förknippade med sig som gör det utmanande med ny bebyggelse i närområdet. Länsstyrelsen anser att det kan vara lämpligt att kommunen i sin översiktsplan har ett ställningstagande kring hur ny bebyggelse ska hanteras i närheten av dessa anläggningar.

I översiktsplanen nämns bränslestation och dammbyggnad som verksamheter där en riskbedömning ska göras vid nyetablering. Länsstyrelsen anser att kommunen bör komplettera översiktsplanen med hur nya verksamheter ska hanteras enligt lagen om skydd mot olyckor. Det är speciellt viktigt då det pågår nyetableringar med stora mängder kemikalier i Ånge kommun. Kommunen bör även överväga att ha ett ställningstagande kring hur kommunen hanterar nyetablering av riskfyllda anläggningar.

***Kommentar:** Uppgifter om de fyra riskfyllda verksamheterna i kommunen läggs till i planeringsunderlaget Industri och verksamheter. Riskfyllda anläggningar prövas enligt miljöbalken. I översiktsplanens generella riktlinjer står det utöver vad som gäller för ex bränslestationer och dammar (punkt 1) att en riskbedömning ska göras vid planläggning för ny markanvändning inom influensområdet av ett befintligt riskobjekt (punkt 3).*

Avstånd till allmän väg

Länsstyrelsen vill tillägga att den tillståndspliktiga zonen även gäller det övriga vägnätet. 12 meter bör således vara det rekommenderade avståndet från samtliga statliga vägar för nybyggnation. För väg E14 råder den utökade tillståndspliktiga zonen om 25 meter. Detta bör tydliggöras under riktlinjen om Trafiksäkerhet.

***Kommentar:** Riktlinjen justeras i enlighet med yttrandet.*

Dricksvattenförsörjning

Under samrådet framförde länsstyrelsen att översiktsplanen bör kompletteras med en översiktlig beskrivning av de naturliga förutsättningarna för kommunal vattenförsörjning i Ånge kommun. Dessutom, efterfrågade länsstyrelsen ett resonemang kring hur en långsiktigt hållbar vattenförsörjning ser ut. Översiktsplanen har inte kompletterats med detta varför synpunkten kvarstår.

Länsstyrelsen ställer sig tveksam till om översiktsplanen i dess nuvarande form och det underlag som finns är tillräckligt vägledande för att nå målet om världens bästa dricksvatten, enligt den gemensamma utvecklingsinriktningen för Sundsvallsregionen.

***Kommentar:** Efter granskningen har arbete med en inledande del av vattentjänstplan upphandlats och arbetet startar under 2024. Kommunen önskar också att det funnits en aktuell vattentjänstplan men tyvärr har det inte varit möjligt att ta fram en sådan ännu. Den gemensamma utvecklingsinriktningen för Sundsvallsregionen är beslutad av kommunerna sedan tidigare. Ånge kommun är stolt över att vara en del av Sundsvallsregionen och jobbar vidare för att nå de gemensamma målen i utvecklingsinriktningen.*

Länsstyrelsens rådgivande synpunkter

Jordbruksmark

Översiktsplanen pekar ut ändrad mark- och vattenanvändning för verksamheter och industri och bostäder på jordbruksmark i Ljungaverk och Fränsta. Kommunen menar att det inte finns några alternativa lägen att peka ut i dessa två orter. Länsstyrelsen ställer sig däremot tveksam till att bedömningen om att inga alternativa platser finns är tillräcklig. Dessa områden som kommunen pekar ut för bostäder och industri ligger dessutom inom riksintresse för kulturmiljövården, Ljungans

dalgång. I rapporten Kulturmiljöer i Ånge kommun, del 1. Rapport YLM 2023:7 som Västernorrlands museum tagit fram på uppdrag av kommunen framgår att stor varsamhet bör iakttas vid förändring och att det öppna landskapet mellan bebyggelsestråken och Ljungan är mycket viktiga karaktärsdrag för områdets landskapsvärden. Det framgår även att sträckan från Västanå till Torpshammar äger viktiga kärnvärden för detta område.

Kommunen pekar även ut utveckling av tätortsbebyggelse och landsbygd som också innefattar jordbruksmark bland annat i hela Ljungandalen och Torpshammar. I översiktsplanen finns en riktlinje kopplad till jordbruksmark under utveckling landsbygd, men detta saknas för utveckling tätortsbebyggelse. Länsstyrelsen menar att även inom dessa områden ger översiktsplanen en möjlighet att jordbruksmarken kan tas i anspråk. Länsstyrelsen ser positivt på att det tydligt uttrycks i översiktsplanen att det i samband med plan- och bygglovsärenden alltid ska göras en bedömning om jordbruksmarken är brukningsvärd och att det tagits fram riktlinjer för att ta hänsyn till jordbruksmarken. I översiktsplanen lyfts även kommunens enastående natur- och kulturlandskap och att helhetssyn och långsiktighet ska vara en utgångspunkt för planering av markanvändning.

Länsstyrelsens uppfattning är att det av översiktsplanen tydligare borde framgå vilken hänsyn som förväntas tas till jordbruksmark i förhållande till nyetableringar. En analys av jordbruksmarkens betydelse i förhållande till nyetableringar redan i översiktsplanen skulle sätta agendan för framtida satsningar.

I översiktsplanen står att kommunens generella riktlinje vid nyanläggning bör vara minst 50 meter mellan bostadshus och beteshage samt minst 100 meter mellan bostadshus och stall/ladugård/gödselstack på angränsande fastighet. Har kommunen i bedömningen av ianspråktagandet av mark även räknat med att jordbruksmarken intill den planerade bebyggelsen kommer påverkas av kommunens riktlinjer? Att kommunen har dessa riktlinjer visar tydligt problematiken med att ta jordbruksmark i anspråk för bebyggelse.

Ambitionen att vara en 10-minuters kommun där invånarna ska nå service inom tio minuter med cykel bör gå att genomföra utan att ta jordbruksmark i anspråk för bebyggelse.

Kommentar: Kommunen menar att den generella riktlinjen om brukningsvärd jordbruksmark räcker då den följer lagstiftningens krav.

Inom närhet till befintliga tågstationer finns ingen annan ledig mark, förutom privata tomter och mark för närrekreation att ta i anspråk. Om mark för närrekreation tas i anspråk blir det brist på den funktionen eftersom åkrar inte får beträdas. Om bebyggelse lokaliseras på annan plats blir det svårare att lösa hållbart resande och pendling på ett jämlikt sätt. Att översiktsplanens karta ser ut som den gör innebär att avvägningen är gjord så att vissa byar och tätorter bevaras medan stationsorter får utvecklas i högre grad.

När det gäller närhet mellan bostäder och beteshage respektive stall/ladugård/gödselstack får detta utredas i detalj i kommande planärenden. Kommunen bedömer att det går att anpassa så att båda funktionerna ryms på ett lämpligt sätt men att detaljerna bör lösas inom ramen för detaljplan och bygglov. Syftet med riktlinjen om avstånd är att inte bygga bostadshus inom det avståndet från stall/ladugård/gödselstack, givetvis inte att jordbruksmark med tillhörande anläggningar ska tas bort om hus byggs. Riktlinjen syftar till att säkra upp att båda intressena hanteras på ett bra sätt i kommande utveckling.

Texten under väsentliga förhållanden, avsnittet Samhällsutveckling som påverkar värdefull jordbruksmark har kompletterats med motiv till varför översiktsplanen föreslår bostäder på jordbruksmark.

Kulturmiljö

Kommunen meddelar i samrådsredogörelsen att de ämnar spara länsstyrelsens synpunkter för det fortsatta arbetet, och att tanken är att översiktsplanen ska fördjupas i vissa delar direkt efter att översiktsplanen är antagen. Eftersom det inte framgår vilka delar som ska fördjupas kan inte länsstyrelsens synpunkter från samrådet anses vara uppfyllda eller besvarade. Länsstyrelsen ser dock positivt på att kommunen har kompletterat riktlinjerna om kulturmiljö med att kulturmiljöinventeringen ska användas som stöd vid detaljplanering, bygglovgivning och anmälan/tillståndsansökningar.

***Kommentar:** Efter granskningen har kommunen kompletterat planen i avsnittet Genomförande med att "För att inte riskera skada på riksintressen kommer kommunen, förutom att följa sina rutiner, hålla samråd samt att söka råd av relevant expertis i de fall där kommunen ser en risk att en exploatering kan innebära en påtaglig skada på ett riksintresse. Kommunen ska också jobba vidare med planeringsunderlag och kunskapsunderlag."*

Kommunen hade önskat att det fanns mer underlag att använda i översiktsplanen. Innan bättre underlag finns får lokala fördjupningar och samråd ske i detaljplaneläggning och bygglovärenden. På det sättet kan vi lägga resurserna där de behövs just nu och där nedlagt arbete gör skillnad i verkligheten.

Byggnadsminnen

Rörande de få byggnadsminnena som finns i Ånge kommun, ser länsstyrelsen gärna fortfarande att kommunen slutligen tar ett samlat grepp om vad som bör göras, och i vilken ordning och omfattning, för att återigen få Vikbron att erhålla sin status som farbar bro.

***Kommentar:** Hur enskilda byggnadsminnen ska förvaltas är inte lämpligt att hantera i en översiktsplan. Det är snarare en budget- och prioriteringsfråga inom kommunens ordinarie verksamhetsplanering.*

Ljungaverk och Ljungandalen

I Ljungaverk finns stora kulturhistoriska värden och länsstyrelsen vill framhålla att ombyggnation i detta område ska ske utan att förvanska byggnaders utsida eller planlösning. Det bör även ske i samråd med antikvarisk expertis. Planförslaget anger att de föreslagna utvecklingsområdena inte är utredda i detalj och att hänsyn och anpassningar kommer att behöva göras. Utvecklingen i Ljungandalen bedöms kunna ske med hänsyn till de värden som finns och även stärka dessa. Därför bedöms risken för negativ påverkan och skador som liten. Här vill länsstyrelsen understryka att detta beror lite på vilka typer av professioner som kommer till tals, och som gör den slutliga och sammanlagda bedömningen av hur värden ska klassificeras gentemot varandra.

***Kommentar:** Kommunen delar länsstyrelsens syn. Vid planläggning i Ljungandalen avser kommunen att samråda med antikvarisk expertis där kommunen bedömer att det är relevant. Kommunen anser att det är önskvärt att ha en kulturmiljöplan men den finns tyvärr inte framtagen ännu.*

Naturvård och grön infrastruktur

Länsstyrelsens synpunkter gällande naturvårdsfrågorna som lyftes under samrådet kvarstår. Översiktsplanen tycks oförändrad, exempelvis gällande Skogsbygd hänsynsområde. Länsstyrelsen finner ingenstans vad underlaget är baserat på för material och önskar en tydligare koppling till befintligt underlag om var koncentrationer av höga naturvärden finns. Det stämmer delvis, men inte överallt, med länsstyrelsens värdeetrakter för barrskog. Det är av vikt att beakta värdeetrakter för alla naturtyper. Länsstyrelsen noterar att kommunen har utelämnat ett stort område kring Djup-Horten-Hortesån i västra delen av kommunen. Där pågår en av länets största reservatsbildningar på mycket lång tid och där är vildmarkskänslan som högst påtaglig.

I översiktsplanen framgår att det i Ånge kommun redan finns en väl utvecklad grön- och blåstruktur varför fokus ligger mer på bevarande än utveckling. Länsstyrelsen anser däremot att kommunen mycket väl kan behöva arbeta med utpekade områden för gröninfrastruktur. Att ett område är bevuxet med träd innebär inte att det per automatik har en fungerande grön infrastruktur. Det finns således behov att utveckla den grön och blå infrastrukturen i kommunen. Värdeutrakterna som finns i handlingsplanen för grön infrastruktur kan vara stöd i var insatser bör prioriteras.

Kommentar: Kommunen värdesätter skyddad natur och respekterar alla skyddade områden men kommunens markanvändning bygger på en samlad bedömning av en rad olika intressen och kommunens mål. Därför är det inte alltid som värdeutrakter sammanfaller med kommunens markanvändningskarta. Kommunen ser också fram emot att länsstyrelsen tar fram värdeutrakter till grön infrastruktur annars blir värdeutrakterna svåra att förhålla sig till. Vi förstår att värdeutrakter är viktiga men inte varför. Vid Djup-Horten och Hortesån har kommunen anpassat markanvändningskartan till värdeutrakt för barrskog. Vi tycker att det blir bättre att lägga till en större yta för hänsyn än att begränsa oss till den framtida gränsen för naturreservatet. Kommunen förstår att exempelvis skötsel och biologiska värden kan behöva utvecklas inom vissa grönområden men bedömer att detta kan ske inom ramen för befintlig markanvändning och bör därmed inte markeras som utvecklad eller ändrad markanvändning enligt Boverkets definition.

Överlappande markanvändning

I markanvändningskartan framgår att det för ett flertal områden finns överlappande markanvändning föreslagen som inte automatiskt känns helt logisk när riktlinjerna för de olika skalnivåerna studeras. Det gäller exempelvis för del av:

- Överturingen – Utveckling tätortsbebyggelse och Utveckling centrum (skalnivå 2) som inte ligger inom Tätort utan inom Ljungadalens kulturbygd (skalnivå 1).
- Överturingen – Nya industriområden (skalnivå 2) inom Ljungadalens kulturbygd (skalnivå 1).
- Byberget – Utveckling landsbygd (skalnivå 2) men ligger inom Skogsbygd hänsyn (skalnivå 1).
- Naggen – Utveckling landsbygd (skalnivå 2) men ligger inom Skogsbygd (skalnivå 1).
- Munkbyn, Fränsta, Ljungaverk, Torpshammar och Erikslund – Utveckling landsbygd (skalnivå 2) men ligger inom Tätort (skalnivå 1).

Överlappande markanvändningar behöver i sig inte innebära någon motsättning. Länsstyrelsen anser dock att det, i vissa fall, tenderar att bli något svårtolkat vad som egentligen gäller i de specifika områdena och att översiktsplanen därför riskerar att brista i tydlighet inför kommande planering och prövningar.

Exempelvis gällande utpekandet av Nya industriområden inom Ljungadalens kulturbygd så framgår av riktlinjen för Ljungadalens kulturbygd att bebyggelse bör lokaliseras och utformas så att det harmonierar med byggnadstraditioner i området. Länsstyrelsen undrar om kommunen avser att det även ska vara gällande för nya industribyggnader. Detta kan med fördel ses över.

Länsstyrelsen menar att översiktsplanen är alltför översiktlig när det kommer till de områden som föreslås för ändrad markanvändning (utvecklad och ny). Det saknas en mer detaljerad redovisning av områdena samt vilka förutsättningar och vilken hänsyn som kommunen anser kommer att behöva tas i det specifika området i kommande planering och lovgivning. En mer detaljerad redovisning skulle även innebära att konsekvenserna av den ändrade markanvändningen skulle kunna analyseras och beskrivas på ett tydligare sätt i miljökonsekvensbeskrivningen.

Kommentar: Ytorna i skalnivå 1 har bland annat pekats ut med utgångspunkt från nationella kartor, administrativa gränser och landskapsanalyser, och täcker hela kommunens yta varför det är naturligt

att ytorna på skalnivå 2 överlappar. Eftersom en översiktsplan är vägledande är inte gränserna så precisa. I randzonen mellan två markanvändningar kan man därför behöva titta på båda markanvändningarnas lydelse och riktlinjer beroende på vad som ska utvecklas eller ändras. I kommande lov- och planärenden får man från fall till fall bedöma vad som är rimligt och lämpligt. Ex kan enstaka nya hus mycket väl passa in i skogsbygd hänsyn och en ny industri kan också harmoniera väl med utveckling av industrikulturmiljöer. Industriutveckling är en viktig del av Ånges historia, särskilt i Ljungandalen, vilket bör vägas in i lokala bedömningar. Det är viktigt att anpassa varje enskild förändring till den lokala platsen.

Flyghinder

Översiktsplanen har inte kompletterats med vad som gäller för flyghinder för den civila luftfarten. Detta bör nämnas i alla översiktsplaner för att säkerställa att Luftfartsverket remitteras i dessa ärenden.

Kommentar: Riktlinjen har kompletterats. Ny lydelse: I ärenden (tex detaljplaner eller bygglov) som gäller höga objekt (högre än 20 meter) ska Luftfartsverket alltid remitteras. Försvarsmakten ska remitteras om objekt högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse och om objekt högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse.

Transmissionsnät

Översiktsplanens markanvändningskarta bör redovisa transmissionsnät och stationer, så att det tydligt framgår hur dessa förhåller sig till övriga intressen. Transmissionsnät och distributionsnät ska tydligt särskiljas så det framgår vad som är transmissionsledningar och vad som är region- och lokalnät.

Transmissionsnätet (el-överföring via 400 och 220 kV-ledningar) har de högsta spänningsnivåerna som finns i Sverige och kan likställas med europavägar, medan region- och lokalnät arbetar med regional och lokal eldistribution. Näten har olika funktion, spänningsnivåer och olika planeringsförutsättningar. Transmissionsnätet jobbar med överföring över långa avstånd inom och mellan länder. Det är därför av stor vikt för samtliga parter att åtskillnad tydligt klargörs mellan spänningsnivåer eftersom transmissionsnätet för el är av nationellt intresse för Sverige.

Kommentar: Transmissionsnätet har lagts till som ett kartsikt i planeringsunderlaget.

Energiplan

Det framgår på sidan 45 i översiktsplanen att en energiplan för Ånge kommun saknas i dagsläget men ska tas fram. Länsstyrelsen ser positivt på det eftersom varje kommun ska ha en energiplan enligt lagen om kommunal energiplanering (1977:439). Det är därför önskvärt att kommunen även anger när planen kommer tas fram.

En energiplan är ett viktigt verktyg för att knyta ihop såväl mål på nationell och regional nivå som den regionala energistrategin med lokala förutsättningar och prioriteringar när det gäller energifrågor. Energiplanen bör sedan kopplas till den fysiska planeringen. En energiplan kan exempelvis tas fram som ett tillägg till översiktsplanen och/eller kombineras med en klimatplan.

Kommentar: Ånge kommun planerar att ta fram en energiplan någon gång mellan år 2024-2027. Detta har lagts till under avsnittet Genomförande, andra kommunala planer.

Region Västernorrland

Det är positivt att kommunen kompletterat översiktsplanen med ett avsnitt om måluppfyllelse och målkonflikter. Översiktsplanens vägledande funktion skulle förbättras om översiktsplanen i större utsträckning hanterar målkonflikterna. Ånge kommun har generellt visat på en lyhördhet vad gäller övriga synpunkter som framförts av Region Västernorrland.

Angående enprocentsregeln är det förvisso sant att frågor om finansiering inte hanteras i en översiktsplan. Att uttrycka en målsättning eller riktlinje kan med fördel uttryckas i en översiktsplan. Region Västernorrland vill förvissa sig om att kommunen inte missförstått vad enprocentsregeln är och i vilket större sammanhang den existerar. Regionen bistår gärna i fortsatta diskussioner.

Kommentar: *Ånge kommun tackar för yttrandet. Hantering av målkonflikter sker bäst genom val av detaljutformning eller kompensatoriska åtgärder. Det hanteras bättre i detaljplaneskedet eller i avtal med en exploatör. Kommunen förstår enprocentsregeln men menar att innan en sådan riktlinje läggs in i en ÖP bör den diskuteras och beslutas politiskt på annat sätt.*

MittSverige Vatten och avfall

Mitt Sverige Vatten och avfall har tagit del av granskningshandlingen men har inga synpunkter.

Kommentar: *Ånge kommun tackar för ert yttrande och ser fram emot framtida samarbete.*

Medelpads räddningstjänstförbund

Räddningstjänsten har tagit del av granskningshandlingarna. Flertalet av de synpunkter som lämnades i samrådsskedet har arbetats in i granskningshandlingarna vilket räddningstjänsten ser positivt på.

Räddningstjänsten anser fortfarande att en skyfallskartering skulle vara ett bra underlag för kommunens möjlighet till planering och skulle se positivt på om en sådan togs fram, men har i övrigt inga synpunkter på underlaget.

Kommentar: *Ånge kommun tackar för ert yttrande och ser fram emot framtida samarbete. Ånge kommun delar uppfattningen att en skyfallskartering skulle vara ett bra underlag. Vi jobbar vidare för att ordna finansiering till en sådan.*

Nordanstigs kommun

Vi önskar er lycka till med fortsatt process och ser fram emot framtida samarbete kring området där våra fem kommuner möts och Sundsvallsregionen i stort.

Kommentar: *Ånge kommun tackar för ert yttrande och ser fram emot framtida samarbete.*

Sundsvalls kommun

Vi hoppas på en fortsatt god dialog kring vår gemensamma utveckling i Sundsvallsregionen. Sundsvall kommun har inga nya synpunkter på översiktsplanen för Ånge kommun.

Kommentar: *Ånge kommun tackar för ert yttrande och ser fram emot framtida samarbete.*

Bergs kommun

Bergs kommun tackar för möjligheten att få yttra sig men har inga synpunkter.

Kommentar: *Ånge kommun tackar för ert yttrande och ser fram emot framtida samarbete.*

Västernorrlands museum

Västernorrlands museum ser att flera punkter har beaktats i granskningshandlingen, dels i beskrivning av övergripande strategier för attraktiv och hälsosam miljö, utveckling av tätorter, Ånge centrum, dels påverkan på landskapsbild med mera vilket är bra.

Fortfarande saknas dock att kulturmiljöperspektivet som beskrivning av ett Allmänt intresse samt sammanfattning av tydliga syften och mål med det kommunala kulturmiljöarbetet, hur det kan integreras i kommunens alla förvaltningar samt ses som en resurs i utvecklingsarbetet.

Kommentar: Tack för det tydliga och pedagogiskt upplagda yttrandet. Ånge kommun har tagit samtliga av Västernorrlands Läns museums synpunkter i beaktning vid revideringen efter granskningen.

Ånge kommun har inte utarbetat en Kulturmiljöstrategi/plan/riktlinjer vilket gör det svårt att ta ställning till kulturmiljöns roll i den fortsatta utvecklingen av kommunen och hur kulturmiljövärden samt hur dessa områden ska bevaras, förvaltas och utvecklas i den fysiska planeringen. Nedan redovisas de synpunkter som tagits emot och hur vi bemöter dem.

I avsnittet om Visionens Fokusområden saknas fortfarande kulturvärden och kulturmiljö som en viktig resurs för social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet.

Kommentar: Visionen är gemensam för hela Ånge kommun och inte framtagen enbart för översiktsplanen. Den kan därför inte revideras i detta sammanhang.

Sidan 11. Saknar ett mål som nämner kulturmiljö som viktig resurs i utvecklingsarbete av en levande landsbygden.

Kommentar: Kulturmiljöer läggs till i målformuleringen ” För att ta fasta på tillväxten ska Ånge aktivt planera och verka för att upprätthålla lokala värden och skapa förutsättningar till utveckling. Välvärdade landskap, **kulturmiljöer** och samhällen ska forma attraktiva levnads- och boendemiljöer, i avsikt att stimulera känslan av trivsel i kommunen ”

I lokal utvecklingsinriktning, om besöksnäring och turism kan kommunens kulturmiljöer med fördel nämnas som viktiga element för turistnäringen:

Kommentar: Den lokala utvecklingsinriktningen kompletteras med kulturmiljöer: ”Ett intressant stråk är E14/Mittbanan/St. Olavsleden längs delar av Ljungandalen, där en vacker kulturbygd med intressant historik, **kulturmiljöer** och ett pärlband av orter finns ”.

Sidan 22 nämns kulturmiljö och landskapsbild som ”viktiga aspekter för attraktivitet och kunskap om platser”. Här listas en rad viktiga hänsynskrav. Här bör också nämnas att Kulturmiljö är ett allmänt intresse som ska prövas i alla avseenden. Detta bör också lyftas i planeringsunderlaget Kulturmiljö.

Kommentar: Kommunen menar att riktlinjerna som finns täcker kulturmiljöer. Kulturmiljö ska självklart hanteras enligt kraven i plan och bygglagen.

S. 28 Skogsbygd: Lägg till kulturmiljövärden ”Fragmentering av stora skogs- och naturområden ska undvikas, med hänsyn till förutsättningar för skogsbruk, **kulturmiljövärden**, ekosystemtjänster och biologisk mångfald.

Kommentar: Synpunkten tillgodoses.

Sidan 32, under rubrik Samlad beskrivning av tätortsutvecklingen saknas fortfarande en beskrivning över hur kommunen kan/ska arbeta med befintliga kulturvärden och- miljöer som en resurs för stärkt lokal identitet och utveckling av attraktiva boendemiljöer och platsutveckling. Däremot nämns det grönområdenas viktiga funktion, täthet och konst i det offentliga rummet. Kulturvärden bör nämnas

som resurs i sammanhanget. Detta bör få en egen rubrik liksom Friluftsliv och idrott, Grönområden och park.

Kommentar: *De generella riktlinjerna samt plan- och bygglagen täcker hur viktigt det är med kulturmiljöer. De generella riktlinjerna gäller all markanvändning i hela kommunen medan de i skalnivå två mer visar vad som ska utvecklas. I övrigt hänvisas till den första kommentaren.*

Sidan 36 under rubrik Utveckling industriområden bör hänsyn till Ånges unika industrihistoria och kulturmiljöer nämnas.

Kommentar: *Beskrivningar av kulturmiljöer återfinns i planeringsunderlag. Utveckling industriområden avser bara de områden i kartan som är avsedda för utveckling. Ånge kommun menar att det blir begränsande att redovisa industrihistoria under ett enda avsnitt. Bättre då att beskriva i ett planeringsunderlag som gäller hela kommunen. Texten i planeringsunderlaget justeras med att Ånge har en unik industrihistoria.*

Sidan 40 under rubrik Övriga förhållanden av väsentlig betydelse, bör kulturmiljövärden nämnas som viktiga att ta hänsyn till och på vilket sätt.

Kommentar: *Synpunkten tillgodoses. Text som läggs till under Industriell utveckling och energiförsörjning: Kulturmiljöer är viktiga värden som behöver hanteras genomtänkt. De måste få utvecklas på ett väl avvägt sätt.*

Sid 45 under rubrik Andra kommunala planer saknas ännu mål om ett fullständigt antaget kulturmiljöprogram.

Kommentar: *Ånge kommun delar uppfattningen att ett kulturmiljöprogram skulle vara välkommet. Tyvärr saknas prioriterad finansiering till detta.*

Miljökonsekvensbeskrivningen s48. "Utvecklingen i Ljungandalen bedöms kunna ske med hänsyn till de värden som finns och även stärka dessa. Därför bedöms risken för negativ påverkan och skador som liten." Västernorrlands museum delar inte den bedömningen. Risk för betydande påverkan på både kulturmiljö och landskapsbild finns vid bland annat Fränsta odlingslandskap. Industrihistoriska lämningar i Alby och Ljungaverk bör också nämnas, då det finns risk för negativ påverkan om inte bevarandeplan läggs för utpekade områden, liksom skogsbygd där vindkraftsparker planeras.

Kommentar: *Kommunen bedömer att det går att ta hänsyn. Även industrin behöver kunna utvecklas med tiden. Här är det viktigt att hitta en lösning som gör att det gamla och det nya kan samsas på ett bra sätt. Planen har kompletterats under avsnittet Förhållande av väsentlig betydelse, Industriell utveckling och energiförsörjning.*

OX2

Bifogar en karta för att förtydliga vårt yttrande över Ånge kommuns samrådsutgåva för ny översiktsplan. I yttrandet ger vi ett förslag på ett område där vi ser att det finns möjligheter för kommunen att utnyttja den mängden förnybar elproduktion till lokala satsningar inom industrin. I nuvarande samrådsutgåva är detta område markerat som en utvecklingszon för fritidsbebyggelse. Vi föreslår att man justerar detta område lite norrut och anser att området kring kraftverksdammen vid Grönsta istället kan klassas som utvecklingszon för industriområden.

Kommentar: *Ånge kommun tackar för ert yttrande och ser fram emot framtida samarbete. Kommunen har förstått hur ni menar. Kommunen ser det inte som rimligt eller lämpligt att det blir några nya fritidshus just där kraftverket ligger utan hoppas på en fortsatt utveckling av pågående verksamhet inom den plats där energiproduktion sker idag, vilket översiktsplanen också stödjer. För ytor i övrigt runt Mellansjön önskar kommunen att den i första hand används för fritidshus. Ytor för industriutveckling finns utpekade en knapp mil längre västerut mot Fränsta. Kommunen bedömer*

också att det utifrån tillgängligt planeringsunderlag är bättre med industriutveckling västerut, där kommunen föreslår industriutveckling, än vid Grönsta. Eftersom det redan finns många fritidshus runt Mellansjön bedömer kommunen att det är olämpligt att tillföra industri i samma område.

Privatperson 1 två yttranden

I landskapsanalysen har ni glömt bort att synliggöra alla besöksmål/turistattraktioner/friluftsbesöksmål i- och kring Byberget. Bifogar en karta så ni kan uppdatera analysen.

Kommentar: *Ånge kommun tackar för yttrandet och engagemanget. Landskapsanalysen är ett planeringsunderlag som inte ska fattas beslut om politiskt. Planeringsunderlagen kan revideras kontinuerligt när det finns behov och när resurser till detta finns. Vi tar med oss din synpunkt till framtida revideringar.*

Kulturmiljön kring Holmsjön är dessutom riksintressant för kulturmiljö. Där platsar inte vindkraftverken!!

Vi kan lägga ner allt arbete med campingen och arbetet med att öka turisttillströmningen om det blir fler vindkraftverk i området. Vi upplever nog med obehag från Länsterhöjden och Storflötten. Ljudet är hemskt. Då har vi 12 km till närmsta snurra. Utsikten är fördärvad.

Kommentar: *Ånge kommun tackar för yttrandet och engagemanget. I översiktsplanen pekas inga särskilda ytor för ny vindkraft ut. Däremot finns riktlinjer att det inte ska tillkomma vindkraft i de ytor som benämns Skogsbygd hänsyn eller inom två kilometer från bostadshus. Om en intressent vill söka tillstånd för en vindpark måste kommunen först ge den sökanden tillåtlighet. I miljöprövningen, som utförs av miljöprövningsdelegationen ska intressenten titta på de samlade konsekvenserna av sitt förslag inklusive redan befintliga vindparker. Detta kallas kumulativa effekter dit även buller räknas. Översiktsplanen säger med andra ord att vindkraft kan få prövas i vissa områden. Det betyder inte att det blir vindparker överallt i dessa områden eller att kommunen ställt sig positiva till detta.*

Privatperson 2

Att Ånge Kommuns styrelse i sin ÖP ens tänker tanken att riskera hela vår framtid genom att delta i en industrialisering av sällan skådat mått ser jag som ett stort misstag. Varför skall kommunen planera för detta, låt exploitören sköta ALLT omkring sin plan att etablera en ny industri. Jag tycker att Ni skulle vara tydliga i ÖP att någon mer etablering av vindkraft inte kommer att tillstyrkas, istället ser jag att Ni aktivt jobbar för mer vindkraft i hela vår kommun, formuleringen "ska undvikas" borde vara " ska inte tillstyrkas".

Effekten av blinkande ljus i nattmörkret borde väl också ingå i en ÖP.

Området omkring Flistersjön- Djuptjärn är INTE markerad som "ska undvikas" för vindbruk, det borde den vara då Ånges dricksvatten kommer från området och det giftiga avfallet från vingarna hamnar i våra vattenglas.

Kommentar: *Ånge kommun tackar för yttrandet och engagemanget. Just vindkraft är en strategiskt viktig fråga för att kunna erbjuda energi till de industrier som vill etablera sig, och som kan skapa arbetstillfällen i kommunen. Effekten av blinkande ljus hanteras när en intressent söker så kallad tillåtlighet för en vindpark. Tillåtlighetsprövningen hanteras via miljöprövningsdelegationen och regleras genom miljöbalken och lagstiftningen där och är inte något kommunen beslutar om. Se även svaret till Privatperson 1 här ovanför.*

Kommunens allmänna dricksvatten kommer inte från Flistersjön-Djuptjärn utan kommer från en annan plats.

4. Ändringar i översiktsplanen efter granskningen

I det här kapitlet beskriver vi vilka ändringar som gjorts efter granskningen. Inga ändringar bedöms vara av väsentlig karaktär, vilket innebär att planen inte behöver granskas igen, enligt plan- och bygglagen 3 kap 18 §. De mindre ändringar som genomförts har gjorts i linje med lämnade synpunkter eller har varit av enklare karaktär som att skrivfel justerats och bedöms inte vara i strid med andra lämnade synpunkter.

Ändringar i mark- och vattenanvändningskartor

Justering av Skogsbygd hänsyn så att det stämmer med Länsstyrelsens värdestrakt för barrskog och det kommande naturreservatet för Djup-Horten och Hortensån.

Ändrade riktlinjer

Riktlinjen om tillståndspliktig zon har reviderats så att den omfattar alla allmänna vägar.

Riktlinje om att ärenden (till exempel detaljplaner och bygglov) som gäller objekt högre än 20 m utanför sammanhållen bebyggelse och objekt högre än 45 m inom sammanhållen bebyggelse ska skickas på remiss till Försvarmakten har reviderats så att den omfattar även Luftfartsverket. Ny lydelse: I ärenden (tex detaljplaner eller bygglov) som gäller höga objekt (högre än 20 meter) ska Luftfartsverket alltid remitteras. Försvarmakten ska remitteras om objekt högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse och om objekt högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse.

Uppdaterade texter

Kulturmiljö har lagts till i målbeskrivning om Levande bygd med närhet till natur och gemenskap.

Kulturmiljö har lagts till i den lokala utvecklingsinriktningen under beskrivningen av besöksnäring och turism.

Under beskrivningen av markanvändningen Skogsbygd har kulturmiljövärden lagts till som hänsynsfaktor.

Text om Alby har uppdaterats. Alby har vuxit fram kring dammarna och den industri som redan finns där. Dammarna är ett viktigt inslag i tätortsbilden och kulturmiljön samt en viktig förutsättning för såväl befintliga som framtida industrier och deras behov av kylvatten.

Resonemang kring kommunens syn på riksintresse för vindbruk har uppdaterats efter granskningen.

Text om hur kommunen avser arbeta med samråd och att ta råd av relevant expertis för att skydda riksintressen och andra värdefulla miljöer har lagts till i avsnittet Genomförande.

Avsnittet Förhållande av väsentlig betydelse, delen Industriell utveckling och energiförsörjning kompletteras med en text om kulturmiljövärden: Kulturmiljöer är viktiga värden som behöver hanteras genomtänkt. De måste få utvecklas på ett väl avvägt sätt.

Avsnittet förhållanden av väsentlig betydelse, avsnitt Samhällsutveckling som påverkar värdefull jordbruksmark har kompletterats med: Det finns heller inga alternativa lägen i Fränsta som har lika god närhet till service och kollektivtrafik. Alternativet skulle vara att ta ytor för närrekreation i anspråk eller att förtäta genom att stycka av befintliga, privata tomter. Ingen av dessa alternativ bedöms som lämpliga eller rimliga.

I avsnittet förhållanden av väsentlig betydelse har begreppet samhällsviktiga intressen ändrats till väsentliga samhällsintressen.

Genomförande, Fortsatt planering, andra kommunala planer. Tidplaner för kommande planer har lagts till: Energiplan 2024-2027, Vattentjänstplan 2024-2027 och Avfallsplan 2024-2027.

Tillägg i avsnittet Genomförande om totalförsvaret:

Frågor som är av stort intresse men som tar många år att påverka är bland annat utvecklingen av kommunikationer och självförsörjningsgraden i kommunen. Med den bebyggelsestruktur som finns bedöms beredskapen för småskalig odling på privata tomter vara mycket god.

Länken till planeringsunderlaget i avsnitt 9 har uppdaterats.

Planeringsunderlag

Planeringsunderlag Industri och verksamheter har kompletterats med skrivning om Ånges unika industrihistoria och kulturmiljöer.

Kartunderlaget har kompletterats med det så kallade transmissionsnätet, det vill säga större kraftledningar av nationell betydelse.

5. Sammanställning av strategisk miljöbedömning

I det här kapitlet redovisas en särskild sammanställning av hur den strategiska miljöbedömningen enligt miljöbalkens 6 kap 16 § gått till. Det innebär att skyldigheten att redovisa och göra planen tillgänglig samt redovisa informationen enligt miljöbalkens 6 kap 17 § uppfylls.

Så har miljöaspekterna integrerats i planen

Landskapsanalysen togs fram som en utgångspunkt för kartan i skalnivå 1. Utöver det har tillgängliga data som riksintressen, naturreservat, kulturmiljö, jordarter, vägar, tätortsavgränsningar, kollektivtrafik, detaljplaner mm legat till grund för kartan i skalnivå 1. Kartan i skalnivå 2 är en mer detaljerad karta med mer fokus på utvecklad och ändrad markanvändning. Denna baseras på kända önskemål och bedömningar av arbetsgruppen kring vad som är lämplig och önskvärd utveckling och bevarande. Utifrån dialog, mer detaljerade kunskap som avstånd till tågstation, processen med miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) och inkomna yttranden i såväl samråd som granskning har kartorna justerats. Efter samrådet lades flera kartlager i planeringsunderlaget till, framförallt kopplat till klimat, ras, skred och erosion. Markanvändningskartan justerades även utifrån de nya kartlager i planeringsunderlaget som lades till efter samrådet och efter de yttranden som kommunen fick in. Bland annat har utbyggnadsytor på jordbruksmark minskats. Flera riktlinjer lades till eller justerades efter samrådet ofta med syftet att ge en bättre vägledning för bättre miljöhänsyn, exempelvis riktlinjer om riksintressen och dagvattenrening. Efter granskningen har endast mindre ändringar gjorts. Se kapitel 4.

Integrerat arbete mellan relevanta experter har också förekommit genom processen. Ånge kommun har haft stöd av konsulter i vissa delar och därför kunnat ha flera specialister inkopplade i olika sakfrågor.

Så har hänsyn tagits till miljökonsekvensbeskrivningen och inkomna synpunkter

Kommunen är medveten om att några frågor inte utretts så detaljerat som det hade varit önskvärt. Bedömningen är ändå att det är viktigare att ha en aktuell översiktsplan även om den är generell än att ha en gammal översiktsplan som inte alls är aktuell. Arbete med fördjupningar och utförligare beskrivningar i översiktsplanen kommer att starta direkt efter att den här översiktsplanen antagits. Kommunen kan på det här sättet lägga sina begränsade resurser där de gör direkt nytta.

Det är ett mycket omfattande arbete att hålla allt underlag aktuellt även om det skulle vara önskvärt. Detta blir särskilt utmanande för en liten kommun som Ånge.

Miljökonsekvensbeskrivningen har främst bidragit till att riktlinjer som berör olika miljöfrågor har diskuterats och bearbetats för att ge önskad effekt. Vi har också justerat områden i översiktsplanen utifrån MKB och inkomna synpunkter. Skälen till justeringarna har varit att ta bättre hänsyn till befintliga värden eller att helhetslösningen blir bättre.

En mängd yttranden kom in både under samråd och granskning. Hur dessa synpunkter hanterats finns beskrivet i Samrådsredogörelsen samt i denna handling som heter Granskningsutlåtande och sammanställning av strategisk miljöbedömning. Efter samrådet har synpunkter som rör miljöfrågor tillgodosetts och ytor i planen justerats för att planen ska bli mer hållbar.

Mot bakgrund av inkomna yttranden under granskningen har vi främst förtydligat och kompletterat i text med faktauppgifter. Granskningen har också lett till att vi anpassat markanvändningskartan efter värdetrakt för barrskog och ett kommande naturreservat i kommunens västra del. Detta leder till att planen blir tydligare för vad som gäller för såväl utveckling som bevarande.

Samråd och granskning har gett värdefull input. Vissa synpunkter har vi kunnat tillgodose och det har gjort planen bättre. Andra synpunkter tar vi med oss i det fortsatta arbetet som exempelvis behovet av utförligare beskrivningar av utvecklingsområden, strategiska dokument inom olika ämnesområden, fördjupade studier och kartläggningar av olika slag.

Vi har också gjort flera mindre ändringar och kompletteringar av riktlinjer dels för att öka tydligheten dels för att tillgodose riksintressen men också för att rätta till felaktigheter.

Efter granskningen kan vi se att det också kommit beröm för att Ånge kommun har tillmötesgått inkomna synpunkter från samrådet i stor utsträckning.

Skälen för att planen har antagits istället för de alternativ som övervägts

Ånge är en glest befolkad kommun. Det är därför viktigt att försöka koncentrera bebyggelsen framförallt till stationslägena. Kommunen har en strategisk fördel genom att det finns flera stationsorter i kommunen. Stationsorterna har vuxit fram där folk har bosatt sig, ofta i jordbruksbygder. Här kan kommunen växa utan att ny infrastruktur behöver byggas och samtidigt kan fler dra nytta av framförallt den spårbundna infrastrukturen. Nackdelen är att jordbruksmark till viss del behöver tas i anspråk. Kommunen ser dock fördelar med att exploatera enligt översiktsplanen jämfört med att sprida ut bebyggelse. Alternativet att placera bebyggelse på andra sidan en barriär som tex en europaväg, järnväg eller älv bedöms också som ett mindre hållbart sätt att utveckla kommunen.

Kommunen har stor erfarenhet av att arbeta med vindkraft. För att lättare kunna anpassa utformningen av en vindpark har kommunen valt att peka ut områden där vindkraft *inte* kan prövas och istället möjliggöra prövning inom större områden. Detta tycker kommunen är ett bra sätt att främja grön energiproduktion på samtidigt som det är ett bra sätt att kunna anpassa utformningen efter platsspecifika värden och boendemiljöer som ska bevaras. Det här innebär inte att kommunen avser att tillstyrka vindkraft precis överallt där vindkraft kan prövas.

Avvikelse från Länsstyrelsens yttrande

Kommunen saknar en aktuell Vattentjänstplan. Arbetet med en inledande del till en VA-plan är upphandlat och inleds i början av 2024.

Åtgärder som planeras för att övervaka och följa upp den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför

Översiktsplanen i sig ger ingen miljöpåverkan, däremot det som händer i verkligheten som en följd av översiktsplanen exempelvis genom de bygglov eller tillstånd som beviljas. Hittills har endast enstaka detaljplaner antagits årligen i kommunen.

I detaljplaneprocessen kan man förutom att ta fram en detaljplan också upprätta avtal med en intressent i de fall kommunen äger marken. På det här sättet kan kommunen genom frivillighet arbeta med en högre ambitionsnivå än det som är möjligt med stöd av plan- och bygglagen.

Kommunen har som rutin att när ärenden lyfts till politiskt beslut alltid stämna av förslaget inverkan på olika hållbarhetsfrågor, utifrån beslutade fokusområden i kommunens vision. Där ingår bland annat hållbar natur och hållbar hälsa.

Miljöfarliga verksamheter behöver tillstånd enligt miljöbalken där uppföljning, tillsyn och övervakning av miljöfrågorna hanteras. En del av dessa sköter kommunen medan andra sköts av Länsstyrelsen.

Information efter antagande

Planen kommer att hållas tillgänglig på Ånge kommuns websida. När planen vunnit laga kraft kommer översiktsplanens samtliga handlingar och ett protokollsutdrag med beslutet att skickas till Boverket, länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten, regionen och de kommuner som berörs.